

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6CdoR/4/2023
Identifikačné číslo spisu:	1117212759
Dátum vydania rozhodnutia:	30.05.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1117212759.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávneného K. L. L., narodeného X. L. XXXX, Bratislava, V. X, zastúpeného OLEXOVA VASILISIN s. r. o., Bratislava, Gorkého 6, IČO: 36 820 059 a povinnej Y. E. E. U., W. XX. E. XXXX, F., V. X, zastúpenej JUDr. Janou Hreňovou, advokátkou, Bratislava, Koreničova 2, za účasti prokurátora, o výkon rozhodnutia o úprave práv a povinností k maloletej T. L., W. XX. Y. XXXX, bytom u matky, zastúpenej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, odbor sociálnych vecí a rodiny, Bratislava, ako kolíznym opatrovníkom, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 7Em/1/2017, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. septembra 2022 sp. zn. 18CoE/98/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 7Em/1/2017-851 zo 17. mája 2022 konanie o výkon rozhodnutia zastavil z dôvodu, že výkon rozhodnutia je neprípustný, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý rozhodnutie nemožno vykonať. Výslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení uviedol, že oprávnený sa návrhom z 24. mája 2017 domáhal výkonu rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 1P/148/2014-496 z 10. februára 2017 v časti, v ktorej súd upravil styk otca s maloletou T. tak, že otec (oprávnený) má právo stretávať sa s maloletou, okrem sviatkov a prázdnin, ktoré sú upravené osobitne, vždy od štvrtka v párnom kalendárnom týždni od 14:00 hod., kedy si otec maloletú vyzdvihne v školskom zariadení do nasledujúceho pondelka do 08:00 hod., kedy otec maloletú odovzdá v školskom zariadení. Okresný súd Bratislava I uznesením č. k. 7Em/1/2017-713 z 26. mája 2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 31. januára 2022 sp. zn.

18CoE/282/2021, nariadil výkon exekučného titulu. Viazaný nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. I. ÚS 490/2021-37 z 30. marca 2022, za účelom zistenia aktuálneho skutočného stavu veci nariadil pojednávanie, na ktorom vykonal dokazovanie výsluchom povinnej, ako aj listinami nachádzajúcimi sa v spise a konštatoval, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 3P/162/2017, vyhláseným 17. januára 2022 (v spise na č. l. 812-818) bol zmenený exekučný titul v časti o úprave styku otca s maloletou tak, že styk otca s maloletou T. súd neupravil a návrh otca zamietol. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie v danej veci také rozhodnutie ešte nebolo právoplatné. Zo zápisnice o výsluchu maloletej T., vykonanom 15. novembra 2021 v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I, pod sp. zn. 3P/162/2017 vyplýva, že maloletá T. sa s otcom stretávať chce, ale vzájomné stretnutia by preferovala na báze dobrovoľnosti a vzájomnej dohody medzi ňou a otcom. Uviedla, že jej povinná v stretávaní sa s oprávneným nebráni. Z pohovoru vyplynulo, že maloletá T. citlivo vníma spôsob, akým sa dozvedá o plánoch otca (plánovaní dovolení), kedy jej otec oznamuje tieto veci ako hotovú vec, že kam ide s novou rodinou a očakáva, že sa len pridá, nemá k otcovi dôveru a citové puto do tej miery, aby bola otcovi schopná sa zveriť. Z ostatných vykonaných dôkazov neboli zistené žiadne skutkové zistenia významné pre rozhodnutie vo veci.

3. Súd prvej inštancie citoval ustanovenia § 390 písm. c) a § 392 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“), článok 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (uverejneného oznámením FMZV ČSFR č. 209/1992 Zb., ďalej len „Dohovor“), ako aj § 3 ods. 1, 2 a 5 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých (ďalej len „vyhláška č. 207/2016 Z. z.“). Následne k veci samej uviedol, že úprava styku upravená exekučným titulom bola schválená pred viac ako štyrmi rokmi, keď maloletá T. mala 9 rokov a aktuálne má 15 rokov. Z úradnej činnosti súdu je známe, že na Okresnom súde Bratislava I prebieha konanie sp. zn. 3P/162/2017 o návrhu otca, v ktorom konaní bolo rozsudkom zo 17. januára 2022 rozhodnuté o zmene úpravy styku a styk maloletej s oprávneným nebol upravený. Ide teda samo osebe o špecifické okolnosti, kedy už v konaní sp. zn. 3P/162/2017 v januári 2022 bol zistený skutočný stav s takým záverom, že je potrebné vykonať zmenu úpravy styku maloletej Paulíny s otcom, ktorý rozhodnutím súdu nebol upravený. Tieto zistenia plne korešpondujú so závermi súdu v tomto vykonávacom konaní. Styk otca s maloletou T. podľa úpravy z februára 2017 sa v tejto podobe dlhodobo nerealizoval, najmenej od septembra roku 2018 pre správanie sa a odriekanie styku zo strany oprávneného, čo bolo podporené aj jeho neprítomnosťou najmenej polovicu času, kedy sa mal styk realizovať, ale aj z dôvodu, že maloletá T. vyrástla a v rozsahu exekučného titulu styk nie je možné realizovať a ani sa nerealizuje.

4. Uvedené skutočnosti sú priamo relevantné pre posúdenie otázky, či existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré nie je možné pristúpiť k výkonu rozhodnutia podľa § 3 ods. 2 vyhlášky č. 207/2016 Z. z. v spojení s § 392 CMP, pretože je potrebné skúmať existenciu ospravedlniteľných dôvodov, pre ktoré sa povinná nemôže podrobovať rozhodnutiu a posudzovať ich z hľadiska správania sa povinnej pri plnení povinností, správania sa oprávneného pri realizácii práv vyplývajúcich z rozhodnutia, ako aj zo správania sa a názoru maloletého dieťa. S prihliadnutím na uvedené kritériá súd prvej inštancie konštatoval, že oprávnený neprejavuje záujem o skutočné využívanie upraveného styku, ako aj z jeho správania a vykonaného dokazovania sa súdu nejavilo, že by sa v ostatnom období o akýkoľvek styk v zmysle exekučného titulu pokúsil. Podľa názoru súdu prvej inštancie sa oprávnený sám a dobrovoľne rozhodol nevyužívať styk upravený súdnym rozhodnutím a touto činnosťou došlo k situácii, kedy vzťah medzi oprávneným a maloletou T. je veľmi obmedzený, čo je spôsobené aj fyzickou neprítomnosťou oprávneného. Pri posudzovaní správania sa povinnej súd prvej inštancie konštatoval, že nemožno vyčítať povinnej, že maloletú T. na styk nepripravuje, keď príčinou aktuálneho stavu je oprávnený, preto správanie a postoj povinnej, súd hodnotil v danom štádiu ako neutrálne. Vo vzťahu k hodnoteniu správania sa maloletej konštatoval, že v rámci vykonávacieho konania nebola vypočutá, avšak s poukazom na jej výsluch v konaní sp. zn. 3P/162/2017 len relatívne nedávno (15. novembra 2021) považoval opakovaný výsluch maloletého dieťaťa za nadbytočný. Pri hodnotení jej správania zhrnul, že maloletej T. nevyhovuje upravený styk a povinnú nútenú realizáciu styku s oprávneným odmieta.

Vzhľadom na vek maloletej 15 rokov, považoval súd prvej inštancie nútené vykonávanie styku a odobratie maloletej T. v školskom zariadení za nerealizovateľné a proti jej vôli. Navyše nie je možné ho vykonávať ani z dôvodu, že maloletá T. sa už v čase o 14:00 hod. v párne štvrtky v školskom zariadení nenachádza.

5. S poukazom na ustálenú judikatúru ústavného súdu (II. ÚS 70, I. ÚS 36/02), Dohovor, a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) naň nadväzujúcu zdôraznil, že základným cieľom článku 8 Dohovoru je okrem potreby primárne chrániť jednotlivca pred svojvoľným konaním verejných orgánov, aj zabezpečiť pozitívne povinnosti štátu spojené s efektívnym rešpektovaním rodinného života. Povinnosť štátnych orgánov prijať také opatrenia, ktoré umožnia kontakt rodiča s dieťaťom, ktorí nežijú spoločne však nie je absolútna a porozumenie a spolupráca všetkých zúčastnených osôb predstavuje dôležitý faktor. Najlepší záujem dieťaťa môže v závislosti na svojej povahe a závažnosti prevážiť nad záujmom rodiča (Voleský proti Českej republike, rozsudok z 29. júna 2004, ods. 118; Pedovič proti Českej republike, rozsudok z 18. júla 2016, ods. 109). Skutočnosť, že rodičia nespolupracujú, nezabavuje vnútroštátne orgány povinnosti prijať všetky nevyhnutné a vhodné opatrenia (stretnutie s psychológom, asistovaný styk v špecializovanom zariadení a pod.) na to, aby boli udržané rodinné putá (Resová proti Českej republike, rozsudok z 18. júla 2006, ods. 56). Ak dieťa vyslovene styk odmieta, použitie donucovacích opatrení je kontraproduktívne, a to práve z dôvodu, že môže mať za následok degradáciu vzťahov medzi dieťaťom a neempatickým rodičom (Kapr proti Českej republike, rozhodnutie z 28. marca 2006). ESLP opakovane konštatoval, že článok 8 Dohovoru v žiadnom prípade neoprávňuje rodiča, aby žiadal prijatie takých opatrení, ktoré by poškodzovali zdravie a rozvoj dieťaťa (Fiala proti Českej republike, rozsudok z 18. júla 2006, ods. 96).

6. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti týkajúce sa zisteného skutočného stavu vecí, súd prvej inštancie dospel k záveru, že vykonanie opatrení v prospech realizácie a výkonu rozhodnutia nezakladá, v súlade s citovanou judikatúrou ESLP, absolútnu povinnosť štátu tieto opatrenia vykonať a spolupráca (zúčastnených najmä maloletej T. vo veku už 15 rokov) predstavuje dôležitý faktor. Ak teda v danom prípade bolo preukázané, že oprávnený po materiálnej stránke o skutočnú plnohodnotnú realizáciu styku nemá záujem, pričom maloletá T. vo veku 15 rokov styk odmieta a to najmä jeho nútenú formu, pričom jej aktívnu spoluprácu nemožno očakávať, ide o okolnosť, ktorá štát zbavuje povinnosti vyvíjať snahu alebo vynucovať účasť maloletého dieťaťa na opatreniach, ktoré budú viesť k obnoveniu kontaktu maloletého dieťaťa s oprávneným, ak je tu riziko, že dôjde priamo k ohrozeniu psychického či fyzického zdravia maloletého dieťaťa. Oprávnený pri podávaní návrhu zrejme mal snahu realizovať styk, aj keď jeho nerealizovanie si zapríčinil sám trávením času v zahraničí bez možnosti pravidelne realizovať styk, pričom pre plynutie času je zřejmé, že ide už len o zotrvávanie na formálnej rovine jeho výkonu. Z konania, resp. nekonania oprávneného nevyplyva žiadna skutočná snaha alebo skutočný záujem. Trvanie, resp. zmysel konania o výkon rozhodnutia nie je v tom, aby sa povinnej ukladali pokuty alebo sa samoučelne vykonávali úkony a opatrenia súdu smerujúce k dobrovoľnému splneniu povinnosti podľa ustanovení § 382 a § 383 CMP, ak je zřejmé, že existujú dôvody pre zastavenie konania tak, ako tieto existujú v danom prípade. Opatrenia totiž majú smerovať k dobrovoľnému plneniu uloženej povinnosti, nie k potrestaniu „osoby povinnej“. Na základe uvedeného súd prvej inštancie dospel teda k záveru, že konanie o výkon rozhodnutia je potrebné zastaviť podľa § 390 písm. c) CMP, pretože opísané ospravedlniteľné dôvody v zmysle § 3 ods. 2 vyhlášky č. 207/2016 Z. z. zakladajú tzv. iné dôvody, pre ktoré nie je možné exekučný titul vykonať.

Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil ustanovením § 391 v spojení s § 373 a § 52 CMP.

7. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 29. septembra 2022 sp. zn. 18CoE/98/2022 uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil v súlade s § 387 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Výslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

8. Odvolací súd citujúc ustanovenia § 2 ods. 1, § 38 ods. 1 a 2, § 370 ods. 1, § 372, § 373, § 376 ods. 1, § 377 ods. 2 a 3 a § 390 písm. c) CMP, po preštudovaní spisu a vyhodnotení skutočností

uvádzaných účastníkmi konania považoval za nepochybné, že exekučný titul, a to rozsudok Okresného súdu Bratislava I, č. k. 1P/148/2014-496 z 10. februára 2017, ktorým bol upravený styk otca s maloletou T., bol rozsudkom vo veci samej v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I, pod sp. zn. 3P/162/2017 zo 17. januára 2022 zmenený tak, že styk otca s maloletou T. nebol upravený. Ani v čase rozhodovania odvolacieho súdu predmetné rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť.

9. Následne odvolací súd taktiež citujúc ustanovenia § 3 ods. 1, 2 a 5 vyhlášky č. 207/2016 Z. z. konštatoval, že s poukazom na ustanovenie § 372 CMP je úlohou súdu v konaní o návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia nesporne zabezpečiť splnenie povinnosti vyplývajúcej z exekučného titulu, avšak nemožno opomenúť tú podstatnú skutočnosť, že subjektom výroku rozhodnutia je maloleté dieťa, ktoré výkon rozhodnutia nemôže pociťovať pre seba nepriaznivo a s obavou. Exekučný súd musí s vysokou odbornou starostlivosťou zistiť, či neodkladným a bezprostredným uskutočňovaním výkonu rozhodnutia nedôjde v psychickom a emočnom prežívaní dieťaťa k stavu, ktorý by dieťa subjektívne vnímalo ako strach, neistotu a strach bezpečia. Záujem maloletého dieťaťa musí súd sledovať vždy a prioritne. Zabezpečenie výkonu rodičovských práv, ktoré sleduje exekučný titul nie je možné oddeliť od zabezpečenia práva na zdravý a nerušený vývoj a bezpečné prostredie maloletého dieťaťa. Tento názor vyplýva aj z judikatúry ESLP, na ktorú súd prvej inštancie správne poukázal, ako aj z judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 216/2018), v ktorej sa ústavný súd zoberal prioritou skúmania záujmu maloletého dieťaťa. Podľa názoru odvolacieho súdu tento záujem by mali sledovať aj obaja rodičia a dbať o to, aby dieťa nebolo vystavované neprimeranému stresu. Demokratizácia vzťahov v rodine a upustenie od autoritatívneho prístupu rodičov môže bezpochyby viesť k vhodnejšiemu príkladu pre maloleté dieťa, ktoré pozitívne vplýva na osvojenie si hodnôt maloletého dieťaťa a na formovanie jeho charakteru. S poukazom na odôvodnenie uvedené v bodoch 24 až 29, odvolací súd považoval za nesporné, že exekučný súd v danom prípade starostlivo skúmal existenciu opodstatneného dôvodu, pre ktorý by výkon rozhodnutia mal negatívny dopad na maloletú Paulínu, ktorý vzhľadom v jej odmietavom postoji k súdom striktno určenému styku, preto správne rozhodol, ak konanie o výkon rozhodnutia zastavil. Napokon i sám oprávnený vo svojej odvolacej argumentácii zastával názor, že netrvá na striktnom dodržiavaní časov styku určených exekučným titulom, on na maloletú T. v tomto smere vyvíjať nátlak nechce, nechce ju stresovať a pristúpil by na styk podľa dohody s maloletou. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil ust. § 52 CMP.

10. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie oprávnený (ďalej tiež „dovolateľ“), ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) CSP a z § 432 ods. 1 CSP. Po zrekapitulovaní zisteného skutočného stavu veci a priebehu súdneho konania, s poukazom aj na plynutie času a jednotlivé udalosti, ktoré v priebehu jeho plynutia nastali, dovolateľ namietal, že odvolací súd neodpovedal na jeho námietky, preto napadnuté rozhodnutie považoval za nepreskúmateľné. V súvislosti s namietaním nesprávneho právneho posúdenia namietal posúdenie otázky, z akých dôvodov možno zastaviť výkon rozhodnutia podľa ustanovenia § 390 písm. c) CMP, ktorá otázka ešte nebola vyriešená v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu. Zákon totiž neupravuje, čo spadá pod tzv. iný dôvod, pre ktorý rozhodnutie nemožno vykonať. Citujúc ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov bol toho názoru, že ustanovenie § 390 písm. c) CMP nemôže byť nástrojom na zastavenie konania z akéhokoľvek dôvodu, ale uvedené ustanovenie možno aplikovať len z dôvodov, ktoré sú objektívne dané, nie sú závislé od konania povinného a nie sú v rozpore s meritórnym rozhodnutím. Podľa dovolateľa súdy nemôžu konanie zastaviť z dôvodu, že povinná odmieta komunikovať. V súlade s § 389 CMP (nie § 189) je odklad výkonu rozhodnutia možný iba v prípade, že by bolo výkonom ohrozené zdravie alebo vývoj maloletého dieťaťa, na čo nadväzuje aj úprava vyplývajúca z § 3 vyhlášky č. 207/2016 Z. z. Dovolateľ teda namietal nesprávnosť právneho posúdenia, podľa ktorého zastavenie konania podľa CMP nemožno aplikovať z dôvodov, ktoré sú uvedené ako ospravedlniteľné dôvody podľa § 3 ods. 1 a 2 vyhlášky č. 207/2016 Z. z., najmä pre správanie sa povinnej pri plnení povinností a správanie sa oprávneného pri realizácii práv vyplývajúcich z rozhodnutia, ako aj pre správanie sa a názor maloletého dieťaťa. Zastaviť konanie podľa uvedeného ustanovenia možno aplikovať z dôvodu, ktorý je uvedený ako dôvod pre odklad výkonu rozhodnutia podľa § 389 CMP, t. j. ak je život, zdravie alebo priaznivý vývoj maloletého výkonom rozhodnutia vážne ohrozený, ako aj z dôvodu zlej komunikácie rodičov, nezájmu oprávneného o styk alebo, že od vydania rozsudku

vo veci samej ubehlo veľa času. Odvolací súd teda podľa dovolateľa nesprávnym procesným postupom znemožnil oprávnenému, aby uskutočňoval svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Napokon uviedol, že 3. júla 2017 exekučný súd nariadil výkon rozsudku, ktorý bol následne zrušený odvolacím súdom z procesných dôvodov, ďalej 6. marca 2019 súd nariadil neodkladným opatrením sedenia na psychologickom referáte úradu práce sociálnych vecí a rodiny zamerané na komunikáciu rodičov a komunikáciu otca s maloletou T.. Matka sedenie otca s maloletou T. na referáte neumožnila a maloleté dieťa na uvedené sedenie neprivedla. Na základe uvedeného následne oprávnený podal ústavnú sťažnosť, o ktorej rozhodol ústavný súd nálezom sp. zn. I. ÚS 490/2021 z 3. marca 2022, v ktorom ústavný súd vyslovil, že matka bráni styku, dieťa preberá postoj matky a súd nepodnikol nič v záujme výkonu rozhodnutia, čím sa významne sťažila situácia pri výkone rozhodnutia. Následne exekučný súd vydal uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia 26. mája 2021, vyzval matku na plnenie, čo matka nerešpektovala a podala odvolanie. Nariadenie výkonu rozhodnutia potvrdil odvolací súd 31. januára 2022. Zastavenie konania uvedeným spôsobom podľa názoru dovolateľa predstavuje prekvapivé rozhodnutie, ktoré bolo nečakane založené na dôvodoch, ku ktorým strany nemali možnosť sa vyjadriť, čím došlo k vade v zmysle § 420 písm. f) CSP. Súd postupom podľa § 379 ods. 1 CMP na pojednávaní konanom 9. mája 2022 nevyzval povinnú, aby sa rozhodnutiu podrobila a neupozornil ju ani na následky neplnenia povinností. Dôvody zastavenia konania považoval preto za nezákonné. Podľa dovolateľa skutkové závery súdov sú v extrémnom rozpore s dôkazmi a arbitrárne do tej miery, že predstavujú vadu konania podľa § 420 CSP. Z priebehu konania o výkon rozhodnutia, ako aj paralelne prebiehajúceho konania o zmenu zverenia, ktoré bolo od roku 2017 vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 3P/162/2017 nepochybne vyplývalo, že matka podniká kroky proti realizácii styku, nerešpektuje opatrenia nariadené súdom na pomoc pri náprave, alebo kolízneho opatrovníka, či už cestou psychologického referátu alebo mediácie a neumožnila žiadnu komunikáciu maloletej T. s otcom a to ani v prítomnosti odborne spôsobilej osoby. Povinná odmietla maloletú T. priviesť k mediátorovi, ktorý konštatoval, že povinná nekooperuje a zároveň nezistil dôvod, aby maloletá prirodzene styk odmietala. Kolízny opatrovník sa v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 3P/162/2017 priklonil k striedavej starostlivosti a neprezentoval názor, že styk otca nie je v záujme maloletej T.. Znalec v uvedenom konaní v roku 2021 uviedol, že postoj matky mal výpovednú hodnotu vo vzťahu k tomu, ako vplýva na maloletú a ako maloletá preberá postoje matky. Aj z tohto dôvodu preto považoval zastavenie konania z dôvodov uvedených v napadnutom rozhodnutí za arbitrárne, predstavujúce vadu v zmysle § 420 CSP.

11. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že s poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“, resp. „dovolací súd“) a to R 19/2017 a rozhodnutia sp. zn. 9Cdo/13/2020 a 8Cdo/125/2020, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nie je rozhodnutím, ktoré je svojou povahou rozhodnutím vo veci samej, ide o rozhodnutie, ktoré bolo vydané vo vykonávacom konaní, ktorému už predchádzalo rozhodnutie vo veci samej, ktoré je exekučným titulom. Nakoniec sa nejedná ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, v dôsledku čoho proti uzneseniu odvolacieho súdu nie je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP. Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 432 ods. 1 CSP uviedla, že rešpektujúc negatívne vymedzenie prípustnosti dovolania a skutočnosť, že v zmysle § 357 písm. a) CSP je uvedené uznesenie o zastavení konania, zastávala názor, že podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým rozhodol o odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zastavení konania o výkone rozhodnutia nie je procesne prípustné. Navrhla dovolanie odmietnuť ako procesne neprípustné v súlade s § 447 písm. c) CSP.

12. Povinná vo vyjadrení k dovolaniu oprávneného zdôraznila, že oprávnený v podanom dovolaní len de facto zopakoval dôvody, ktoré ho viedli k podaniu odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP bola toho názoru, že dovolanie nie je prípustné, lebo súdy nižších inštancií sa náležite vysporiadali s uplatnenými námietkami oprávneného, rozhodnutie je náležite odôvodnené, ako aj žiadnym ich postupom nedošlo k porušeniu procesných práv oprávneného. Zastavenie konania o výkon rozhodnutia nemôže predstavovať pre oprávneného nečakané (prekvapivé) rozhodnutie. Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP povinná poukázala na to, že v rámci tohto uplatneného dovolacieho dôvodu nie je jasne, určito, konkrétne a

zrozumiteľným spôsobom vyjadrená otázka, ktorá by mala byť dovolaním riešená, dovolanie obsahuje iba domnienky a úvahy oprávneného ku skutočnému stavu, ktorý popisuje a z ktorého vyvodzuje vlastné právne závery. Z tohto dôvodu navrhla dovolanie odmietnuť.

13. Kolízny opatrovník dovolací návrh nepodal.

14. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník, v ktorého neprospech bolo (z procesného hľadiska) napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) a to za splnenia podmienok jeho zastúpenia a spísania dovolania na to určenou osobou (§ 429 ods.1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

15. Výkon rozhodnutia vo veciach maloletých je od 1. júla 2016 upravený Civilným mimosporovým poriadkom. Podľa § 373 CMP na konanie o výkone rozhodnutia sa použijú ustanovenia prvej časti a piateho dieľu prvej hlavy druhej časti, ak nie je ustanovené inak. CMP v ustanoveniach § 76 a § 77 obsahuje vo všeobecnej časti osobitné ustanovenia o dovolaní, ktoré sa však netýkajú výkonu rozhodnutí vo veciach maloletých. Keďže ustanovenia § 370 až § 391 štvrtej časti CMP neobsahujú osobitné ustanovenia o dovolaní, aj pre výkon rozhodnutia platí vzájomný vzťah medzi CMP a CSP upravený v ustanovení § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Posudzovanie prípustnosti dovolania vo veciach výkonu rozhodnutia maloletých je preto potrebné posudzovať podľa ustanovení Civilného sporového poriadku.

16. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

17. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

18. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

19. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

21. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu veci za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia a na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

22. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019). Pri posudzovaní namietaného nesprávneho procesného postupu, ktorý spočíva v tom, že strane bolo znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva, je nevyhnutné posudzovať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietat alebo zvrátiť nesprávny postup súdu.

23. K posúdeniu prípustnosti dovolania proti uzneseniu o zastavení výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých v zmysle § 420 CSP dovolací súd uvádza, že ustanovenie § 420 CSP zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcejmu meritórny charakter (o podstate návrhom uplatňovaného práva a teda o jeho existencii, či neexistencii, resp. o možnosti poskytnutia mu požadovanej ochrany), alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá takýto charakter, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej. Aj rozhodnutie vo veci samej (t. j. meritórne rozhodnutie) je svojou podstatou a svojimi dôsledkami rozhodnutím, ktorým sa konanie o predmete sporu končí, avšak pre účely posudzovania prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP takéto rozhodnutie nemožno zaradiť do skupiny rozhodnutí „ktorým sa konanie končí“, pretože pre tento účel je už zaradené do skupiny rozhodnutí „vo veci samej“. Za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí, teda možno považovať rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní inak ako jeho vecným prejednaním (t. j. rozhodnutie o odmietnutí odvolania alebo o zastavení odvolacieho konania), rozhodnutie odvolacieho súdu o zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby po rozhodnutí súdu prvej inštancie a pred rozhodnutím odvolacieho súdu (§ 370 CSP) a uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil alebo zmenil prvostupňové uznesenie o otázke, ktorej vyriešenie sa týmto uznesením končí, pričom spravidla pôjde o uznesenia odvolacieho súdu, ktorými rozhodol o odvolaní proti uzneseniam podľa § 357 CSP, možno v dovolacom konaní preskúmať z dôvodov zmätočnosti uvedených v § 420 CSP (m.m. I. ÚS 387/2019, I. ÚS 275/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 74/2018).

24. V danom prípade potvrdzujúce uznesenie o zastavení výkonu rozhodnutia je rozhodnutím, ktorým sa konanie o tejto otázke končí, lebo vykonávacie konanie je zastavené, preto dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu z dôvodu namietanej vady zmätočnosti v zmysle § 420 CSP je preskúmateľné v dovolacom konaní (IV. ÚS 540/2022, obdobne sp. zn. 3Cdo/82/2018).

25. V rámci uplatneného odvolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, ktoré považoval za arbitrárne, ako aj nevysporiadanie sa s uplatnenými námietkami odvolacím súdom, a zastavenie konania založené na dôvodoch, ku ktorým sa strany nemali možnosť vyjadriť sa, čím podľa dovolateľa došlo k vade zmätočnosti, ako aj k vydaniu prekvapivého rozhodnutia.

26. K namietanému nedostatočnému odôvodneniu napadnutého rozhodnutia, dovolací súd uvádza, že uplatnenú námietku nepovažoval za opodstatnenú z dôvodu, že súdy nižších inštancií sa zákonu zodpovedajúcim spôsobom vysporiadali s dôvodmi zastavenia výkonu rozhodnutia v súlade s § 390 písm. c) CSP v bodoch 18 až 31, v ktorých konštatovali, že v danom prípade bola starostlivo skúmaná existencia opodstatneného dôvodu, pre ktorý by výkon rozhodnutia mal negatívny dopad na maloletú T., s prihliadnutím na jej odmietavý postoj k súdom striktno určenému styku. Odvolací súd na potvrdenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie na doplnenie uviedol, „že nútiť maloletú do styku striktno v čase, ako bol určený, hoci tento maloletá vnútorne odmieta a vyvíjať v tomto smere zo strany otca na maloletú nátlak, resp. styk si vynucovať, by v konečnom dôsledku mohlo mať za následok väčšiu degradáciu vzťahu medzi maloletou a otcom a v neposlednom rade by to nebolo ani v záujme maloletej T.. Napokon i sám oprávnený v odvolacej argumentácii zastával názor, že netrvá na striktnom dodržiavaní časov styku určených exekučným titulom, on na maloletú v tomto smere vyvíjať nátlak nechce, nechce ju stresovať a pristúpil by na styk podľa dohody s maloletou". V nadväznosti na uvedené dovolací súd k tomu dodáva, že v danom prípade boli dôvodmi zastavenia výkonu rozhodnutia v zmysle § 390 písm. c) CMP, dôvody spočívajúce na strane účastníkov, ktoré boli súdom prvej inštancie vyhodnotené komplexne v bodoch 15 až 18 rozhodnutia, z ktorých je nepochybné, že aktuálne sa styk s maloletou nerealizuje už od roku 2018, lebo oprávnený sa dlhodobo nedostavuje do školského zariadenia v určený čas a hodinu, aby si maloletú prevzal. Napokon maloletá T. sa už v tom čase v školskom zariadení v párne štvrtky nezdržiava. Oprávnený sa dlhodobo zdržiaval v zahraničí a z tohto dôvodu sa styk nerealizoval asi z polovice určeného rozsahu. Z výsledkov vykonaného dokazovania považoval súd prvej inštancie za preukázané, že oprávnený neprejavuje záujem o skutočné využívanie upraveného styku, lebo v ostatnom období o akýkoľvek styk v zmysle exekučného titulu sa nepokúsil. Oprávnený sa sám dobrovoľne rozhodol nevyužívať styk upravený súdnym rozhodnutím, čo napokon viedlo k obmedzeniu vzájomného vzťahu s maloletou T. i k zmene rozhodnutia súdu, v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I, pod sp. zn. 3P/162/2017, ktorým sa styk neupravil. Na strane maloletej T. súd prvej inštancie správne zohľadnil jej prejavovaný názor, ako aj dôvody týkajúce sa okolností pri realizácii styku, s prihliadnutím na jej vek (15 rokov), kedy maloletá T. odmieta nútené vykonávanie styku spojené s naliehavým a nátlakovým spôsobom prístupu oprávneného k jeho realizácii. Správanie sa a postoj povinnej súd prvej inštancie vyhodnotil ako neutrálny.

27. Z odôvodnení rozhodnutí súdov (odvolacieho a prvoinštančného), chápaných v ich organickej (kompletizujúcej) jednote (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) je tak dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Uvedené odôvodnenie napadnutého rozhodnutia (odvolacieho súdu) preto nemožno považovať za nepresvedčivé, lebo spĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z ustanovení § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP a zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť, aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Potvrdením rozhodnutia vo veci samej v súlade s § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd preskúmal správnosť zistenia skutkového stavu, ako aj správnu aplikáciu a interpretáciu príslušných hmotnoprávných noriem na zistený skutkový stav a zároveň aj skutočnosť, že rozhodnutie bolo vydané v súlade s ustanoveniami procesného práva. Vysporiadanie sa (odvolacím súdom) s podstatnými námietkami uplatnenými v odvolacom konaní možno považovať za dostatočné aj v zmysle § 387 ods. 3 CSP.

28. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napádaného rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Do úvahy preto neprichádza ani relevantnosť námietky, že odvolací súd nedostatočným odôvodnením

rozhodnutia dovolateľovi znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. (Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1296).

29. Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizovateľné základné právo strany sporu na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Za vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP pritom nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

30. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010). Je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydané rozhodnutie musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozhodnutia, ktorého rozsah je závislý od povahy vydaného rozhodnutia.

31. Ani judikatúra EŠLP nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

32. Vo vzťahu k dovolateľom namietanej prekvapivosti vydaného rozhodnutia dovolací súd uvádza, že v konaní o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých, súd bez ohľadu na to, či konanie bolo začaté na návrh oprávneného, alebo bez návrhu, po začatí konania zisťuje, či sa povinný podrobuje rozhodnutiu a ak nie, či sú dané ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré rozhodnutie neplní. Jedná sa o obligatórny postup súdu, ktorý je odôvodnený povahou zásahu, ktorý samotný výkon rozhodnutia predstavuje. Existenciu ospravedlniteľných dôvodov súd zisťuje v súvislosti so správaním sa povinného pri plnení povinností, vyplývajúcich mu z rozhodnutia (ako pristupoval k realizácii plnenia od vydania rozhodnutia v základnom konaní, ako vplýva na maloleté dieťa, aký je jeho podiel na neplnení určených povinností a pod.), ako aj v súvislosti so správaním sa oprávneného pri realizácii práv vyplývajúcich z rozhodnutia (jeho vzťah s maloletým dieťaťom počas plnenia rozhodnutia, jeho vplyv na maloletého po plnení rozhodnutia a pod.).

33. Z okolností preskúmvanej veci nepochybne vyplýva, že účastníkom a teda aj oprávnenému boli známe skutkové okolnosti, pre ktoré sa styk s maloletou T. nerealizoval, ako aj zmena úpravy styku v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 3P/162/2017, v ktorom bol vyhlásený

rozsudok vo veci samej, ktorým bola zmenená predchádzajúca úprava styku otca s maloletou T. (exekučný titul uplatnený v tomto konaní, v spise na č. l. 3) tak, že styk otca s maloletou súd prvej inštalencie neupravil a zároveň bol zamietnutý návrh otca na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletej (v spise na č. l. 812 až 818); taktiež bol známy prezentovaný odmietavý postoj maloletej T. k striktnnej úprave styku súdom, s čím v podstate oprávnený súhlasil, ak sám uvádzal, že „sa chce s dcérou dohodnúť, nechce jej spôsobovať stres a pod“.

34. Vec prejednávajúci senát v nadväznosti na uvedené individuálne skutkové okolnosti v danej veci, preto uplatnenú námietku prekvapivosti rozhodnutia o zastavení výkonu rozhodnutia nepovažoval za opodstatnenú, lebo súdy nižších inštalcií v konaní postupovali v súlade s § 390 CMP v spojení § 392 CMP a s § 3 ods. 1, 2 a 5 vyhlášky č. 207/2016 Z. z., ako aj okrem iného predovšetkým zohľadnili, že účastníkom konania je maloleté dieťa, kedy súd je povinný konať v jeho najlepšom záujme, čo korešponduje s podstatou a účelom základného práva maloletého dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť a tomuto právu zodpovedajúce základné právo obidvoch rodičov na starostlivosť a výchovu o svoje dieťa. Pri vyhodnocovaní najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, súd musí tento vyhodnocovať a zdôvodniť nielen mechanicky a formálne, ale (in concreto) s ohľadom na okolnosti spočívajúce v danosti alebo naopak v absencii nielen „technických“ podmienok na výchovu, starostlivosť a všestranný vývoj maloletého (bytové predpoklady, dochádzka do školy alebo na voľnočasové aktivity, lekárska starostlivosť a pod.), ale aj vzhľadom na emocionálne (či už pozitívne alebo negatívne) väzby maloletého ku každému z rodičov (I. ÚS 216/2018). Súdy nižších inštalcií správne v súlade s judikatúrou ESLP (bod 5 odôvodnenia), a s princípmi vyjadrenými v čl. 8 Dohovoru prejaveneému názoru maloletej T. s prihliadnutím na jej vek a rozumovú vyspelosť, v súlade s Dohovorom o právach dieťaťa (oznámenie FMZV ČSFR č. 104/1991 Zb.) venovali náležitú pozornosť. V situáciách striktného negatívneho postoja zo strany dieťaťa sankčné pôsobenie súdu nemá skutočný objekt, teda vôľou ovplyvniteľné ľudské správanie, na ktoré by mohlo reálne pôsobiť. Povinnosť štátu prijať vhodné opatrenia k naviazaniu styku medzi rodičom a dieťaťom nie je absolútna, pretože štátne orgány musia brať ohľad na záujmy, práva a slobody dotknutých osôb a predovšetkým na najlepší záujem dieťaťa a jeho práva podľa čl. 8 Dohovoru (už spomínané rozhodnutie ESLP vo veci Kapr proti Českej republike).

35. K argumentácii dovolateľa, že súdy nižších inštalcií mali postupovať podľa § 389 ods. 1 CSP a teda rozhodnúť o odklade výkonu rozhodnutia, dovolací súd uvádza, že účelom odkladu je ochrana najlepšieho záujmu dieťaťa, ako aj rešpektovanie vykonateľnosti rozhodnutí podľa osobitných predpisov. Predpokladmi odkladu výkonu rozhodnutia je, ak je život, zdravie alebo priaznivý vývoj maloletého výkonom rozhodnutia vážne ohrozený. V intenciách najlepšieho záujmu dieťaťa súd vždy vyhodnocuje, či pristúpi k takému výkonu rozhodnutia, ktoré by sa mohlo negatívne odzrkadliť na fyzickom alebo psychickom zdraví maloletého dieťaťa alebo v konkrétnom prípade, a s náležitým odôvodnením povolí odklad výkonu rozhodnutia na vymedzený čas, resp. ohraničené obdobie. Princíp najlepšieho záujmu dieťaťa je kľúčový a musí sa naň brať vždy ohľad. Z praktického pohľadu využitie odkladu výkonu rozhodnutia umožňuje súdu reagovať na ad hoc vzniknutý stav po právoplatnosti exekučného titulu, ktorý je podkladom výkonu rozhodnutia. V danom prípade však podstatná zmena rozhodujúcich skutkových okolností na strane účastníkov (nerealizovanie styku oprávneného s maloletou od roku 2018, resp. jeho nevyužívanie pravidelne v rozsahu úpravy podľa exekučného titulu, odmietavý postoj maloletého dieťaťa k striktnnej úprave styku), ako aj zánik exekučného titulu, ktorý bol podkladom pre vykonávanie konania, boli dôvodom zastavenia vykonávacieho konania v súlade s § 390 písm. c) CMP, ktorému procesnému postupu nemožno nič vytknúť.

36. Napokon za nedôvodnú považoval dovolací súd aj námietku týkajúcu sa arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že arbitrárnosť môže mať v súdnych rozhodnutiach rôznu podobu. Môže ísť o extrémny nesúlad právnych záverov s vykonaným dokazovaním, alebo môže ísť o taký výklad zákona, ktorý nemá oporu v medziach rozumného a prípustného výkladu zákona. Tiež môže spočívať v takom hodnotení dôkazov, ktoré je vykonané bez akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú prijaté skutkové závery. O arbitrárne rozhodnutie ide vtedy, ak je svojvoľné. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu

všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (II. ÚS 264/05, I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Napokon ústavný súd považuje za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, I. ÚS 200/2012). O takýto prípad sa ale v danej veci nejedná, preto dovolateľ neopodstatnene namietal porušenie jeho procesných práv v takej miere, že by malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Len sama skutočnosť, že sa dovolateľ s názormi súdov nižších inštancií nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia.

37. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody dovolací súd konštatuje, že namietané vady konania v preskúmvanej veci nezistil, preto prípustnosť (a ani dôvodnosť) dovolania uplatneného podľa § 420 písm. f) CSP nie je daná.

38. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom uplatneným podľa § 432 ods. 1 CSP dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie otázky, z akých dôvodov možno zastaviť výkon rozsudku podľa § 390 písm. c) CMP, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP posúdením podľa obsahu v súlade s § 124 CSP v spojení s čl. 11 ods. 1 až 3 Základných princípov CSP).

39. Podľa § 421 ods. 1 a 2 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom, rozhodovaná rozdielne. Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

40. Podľa § 357 písm. a) CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zastavení konania.

41. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

42. Viazanosť dovolacími dôvodmi znamená, že dovolací súd ich môže skúmať len v rozsahu, v akom boli vymedzené. Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

43. V preskúmvanej veci v rámci dovolacieho prieskumu pri skúmaní prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 419 CSP v spojení s § 421 ods. 1 a 2 CSP, dovolací súd dospel k záveru, že prípustnosť dovolania proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu, ktorý rozhodoval o odvolaní podľa § 357 písm. a) CSP je vylúčená. Negatívne vymedzenie prípustnosti dovolania vyplývajúce z § 421 ods. 2 CSP je vyjadrením novej koncepcie rozhodovania dovolacieho súdu o mimoriadnom opravnom prostriedku, ktorá je definovaná tým, že najvyšší súd je primárne súdom právnym (okrem vád zmätočnosti), teda bude sa vždy vzťahovať k právnym otázkam (§ 432 CSP). I keď skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP nerozlišuje rozhodnutia z hľadiska formy, ale vychádza z obsahového hľadiska rozhodnutí odvolacieho súdu, vymedzuje neprípustnosť uplatnenia dovolania proti uzneseniam

(všeobecne, t. j. potvrdzujúcim i zmeňujúcim) uvedeným v § 357 písm. a) až n) CSP, proti ktorým je prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje odvolací súd. V takom prípade sa jedná o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré tento súd vydá o odvolaní proti procesnej povahy, t.j. bez toho, aby vec vecne prejednal, ktorých prieskum dovolacím súdom z hľadiska (ne)správneho právneho posúdenia je logicky vylúčený.

44. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody dovolací súd dovolanie oprávneného v časti, v ktorej namietal vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol v súlade s § 447 písm. c) CSP, lebo smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Rovnako a podľa konkrétneho zákonného ustanovenia naložil s dovolaním aj vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 432 CSP, lebo dovolanie proti rozhodnutiu, o ktorom rozhodoval odvolací súd podľa § 357 písm. a) CSP je z dovolacieho prieskumu vylúčené.

45. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 52 CMP (zákonom ustanovené pravidlo).

46. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.